

**Інститут Східної Європи
Eastern-European Institute**

Віктор Ідзьо

**Науково-освітня співпраця вчених
Інституту Східної Європи
з вченими Словаччини та Чехії**

Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2019

Друкується за рішенням Вченої Ради Інституту Східної Європи
протокол №4, від 2 травня 2019р.

Друкується за рішенням Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи,
протокол №4, від 2 травня 2019р.

Рецензенти:

Артюх В. - кандидат історичних наук, доцент Кафедри українознавства, вчений секретар Вченої Ради Інституту Східної Європи, завідувач відділення “Стародавньої історії України” Інституту Східної Європи, лауреат міжнародної премії імені короля Данила Галицького.

Ірша Р. - доктор історичних наук, професор відділення “Словацько-української культури” Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Калакура Я. - доктор історичних наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Кононенко П. - доктор філологічних наук, професор Кафедри українознавства, Голова Вченої Ради Інституту Східної Європи.

Кононенко Т. - доктор філософських наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Масарик Я. - доктор історичних наук, доктор філософських наук, завідувач відділення “Словацько-української культури” Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Недюха М. - доктор філософських наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Огірко О. - доктор філософії, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Огірко І. - доктор фізико-математичних наук, професор Кафедри українознавства, заступник директора з науково-технічної роботи Інституту Східної Європи.

Партико З. - доктор філологічних наук, професор Кафедри українознавства, завідувач відділення “Філології та журналістики” Інституту Східної Європи.

Пасічник Г. - кандидат філологічних наук, професор Кафедри українознавства, завідувач відділення “Прикладна лінгвістика” Інституту Східної Європи.

Хитрук В. - кандидат філологічних наук, доцент Кафедри українознавства, завідувач відділення “Сансткртології”, виконуючий обов’язки професора, керівник Карпатського відділення Інституту Східної Європи.

Віктор Ідзьо.

Науково-освітня співпраця вчених Інституту Східної Європи з вченими Словаччини та Чехії. Наукове видання. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2019р. - 66с.

ISBN 996-70-66-31-9

Наукова праця, Академіка, віце-президента Академії Наук «Трипільська Цивілізація», академіка Академії Наук Євразії, академіка Академії Наук Вищої Школи України, доктора історичних наук, професора, директора Інституту Східної Європи та завідувача Кафедри українознавства Віктора Ідзя «Науково-освітня співпраця вчених Інституту Східної Європи з вченими Словаччини та Чехії» приурочена 20-літтю (1998-2018рр.) наукового дослідження релігійної культури в басейні Чорного моря та на територіях прилягаючого Дністро-Дунайського міжріччя території України та 40-літтю науково-педагогічної діяльності автора(1979-2019рр.).

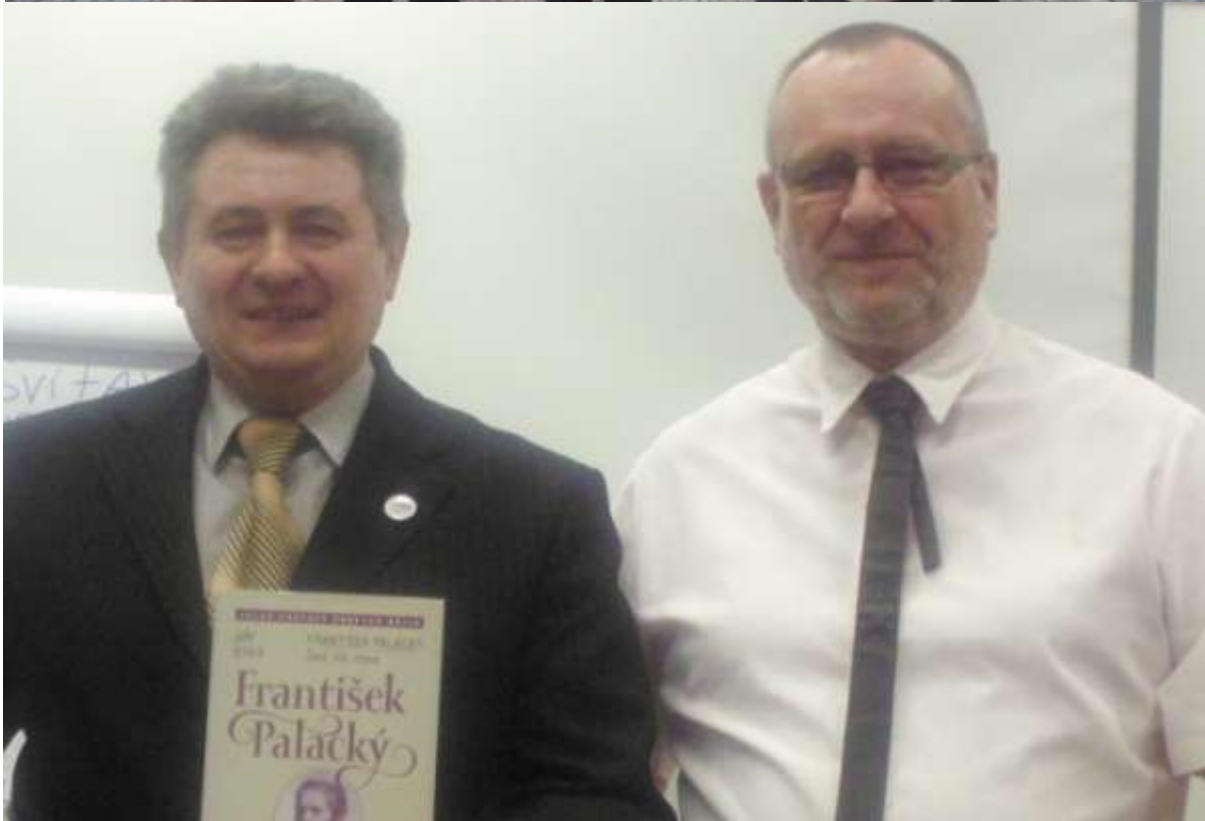
Вперше засобами сучасної історичної науки робиться фактологічний аналіз джерел з Словаччини, Чехії та України, які вивчають науково-освітню співпрацю вчених Інституту Східної Європи з вченими Словаччини та Чехії.

ISBN 996-70-66-31-9

© Ідзьо В.С., 2019р.

Зміст

Словацька Республіка, місто Кошице – шлях на Міжнародну наукову конференцію в чеське місто Світаву..4	
Міжнародна наукова конференція в Світаві присвячена 760 - ти літтю з часу заснування міста.....6	
Наукові презентації під час Міжнародної наукової конференції в місті Світаві, що в Чеській Республіці.....25	
Науково-освітня та культурна співпраця в Празі та зокрема в Слов'янській Бібліотеці.....29	
Новорічні та Різдвяні привітання для Інституту Східної Європи з золотої Праги! Олександр Олесь з дружиною - переїжджає з Праги до Києва.....48	

Словацька Республіка, місто Кошице – шлях на Міжнародну наукову конференцію в чеське місто Світаву.

В рамках святкування 760 - ти ліття міста Світави, що в Чеській Республіці, відбулась Міжнародна наукова конференція з Славістики, слов'янської релігійної культури та слов'янської духовності. Шлях до Чеського міста Світави, де мала відбутися Міжнародна наукова конференція, пролягав через Словацьку Республіку, зокрема через стародавнє місто Кошице, в якому проживає чимала українська громада.

Тому учасники конференції з Інституту Східної Європи перебуваючи у Словаччині, в місті Кошице познайомилися з пам'ятками культури. Гордістю міста є готичний кафедральний собор побудований угорськими королями, на фасаді яким встановлено чудові статуї. Місто відвідують чисельні угорські туристи...

В Кошицькому кафедральному соборі під час перебування в місті молився папа римський Іван-Павло II про що засвідчено як в середині так і зовні собору меморіальними дошками.

Також під фундаментом Кошицького кафедрального собору похований трансільванський князь, володар мукачівського замку, що підняв повстання проти Австрійської імперії Ференц-Ракоці II.

В місті Кошице в різні віки перебували і проживали за багатовікову історію міста багато видатних і відомих людей: угорський борець XVII століття за свободу Угорщини проти австрійський Габсбургів - Бошкай Іштван.

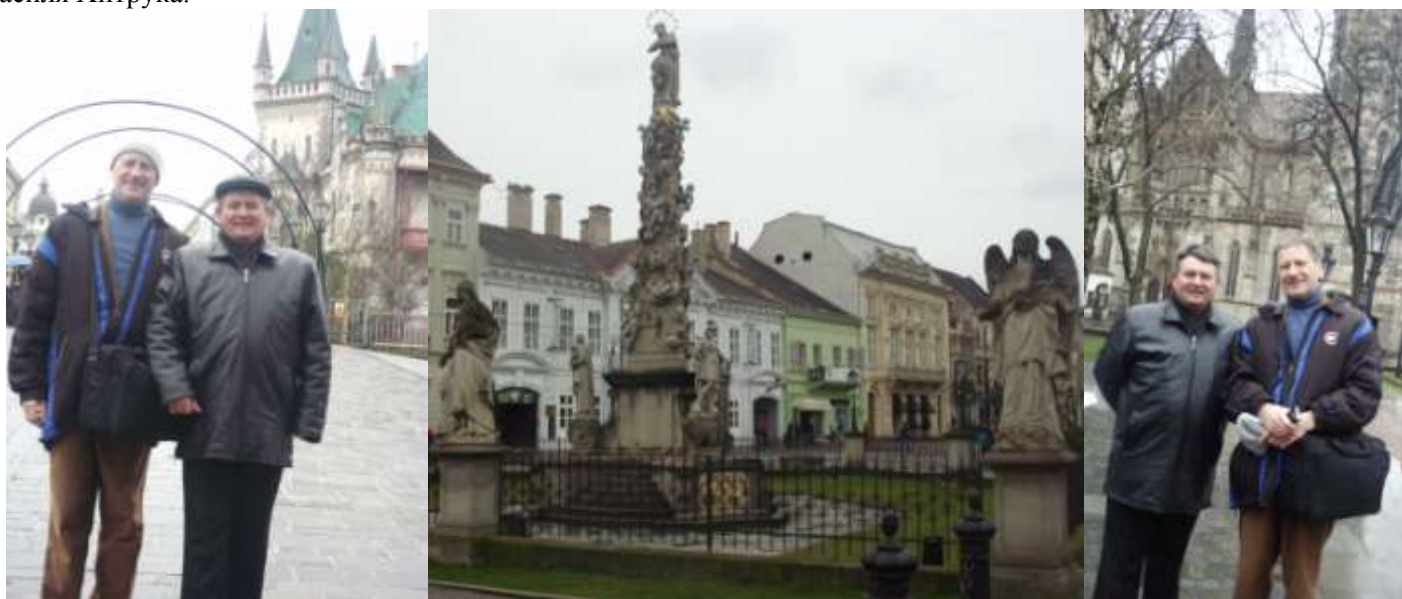
В Кошице жив у XVIII-XIX століттях Бароті Шабо Давід, в XIX-XX століття в Кошіцькій вищій школі навчався видатний словацький вчений, винахідник парових машин - Андрій Стодола, в XIX столітті, в 1805-1806 роках перебував фельдмаршал М. Кутузов, в XX столітті - папа римський Іван-Павло II та багато інших...

Слід наголосити, що в місті Кошице дуже красивий і великий оперний театр, є ще один красивий стародавній собор, багато стародавніх пам'яток історії, культури та мистецтва.

Відвідала місто Кошице, в Словацькій Республіці і ознайомила з містом та пам'ятками архітектури та культури 15 березня 2016 року і делегація вчених Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи, що їхала в Чеську Республіку на 760-ти річне святкування чеського міста Світави та на Міжнародну наукову конференцію у складі доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзя та кандидата філологічних наук, доцента Василя Хитрука.

Міжнародна наукова конференція в Світаві присвячена 760 - ти літтю з часу заснування міста.

16 березня 2016 року вчені Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи прибули в чеське місто Світаву про стародавність якого засвідчує стародавній собор, будівництво якого почалось в 1167 році.

В центрі міста Світави також розташований великий нині діючий кафедральний собор Святої Марії, який зачарував своєю красою, будівництво якого почалося в 1250 році і продовжувалося в XV-XVII століттях...

Привертає увагу своєю красою і центральна вулиця міста Світави яка веде до кафедрального собору Святої Марії.

Серед яскравих пам'яток 760 - ти літнього чеського міста Світави, це і стародавня червона ратуша і міська площа.

Привертає увагу своїм досконалим архітектурним стилем і стародавнє приміщення сучасної Реальної середньої технічної школи міста Світави та нинішня адміністративна будівля старости міста Світави.

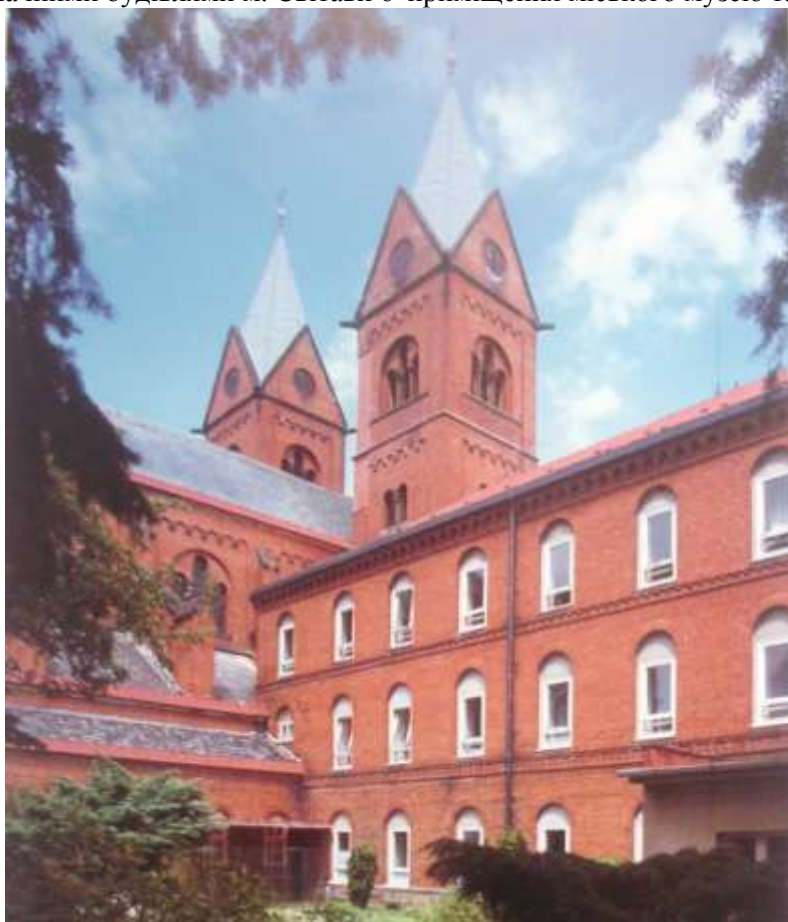

Цікавими і архітектурно довершеними є з різних епох XIX-XX століть, меморіальні пам'ятники міста Світави.

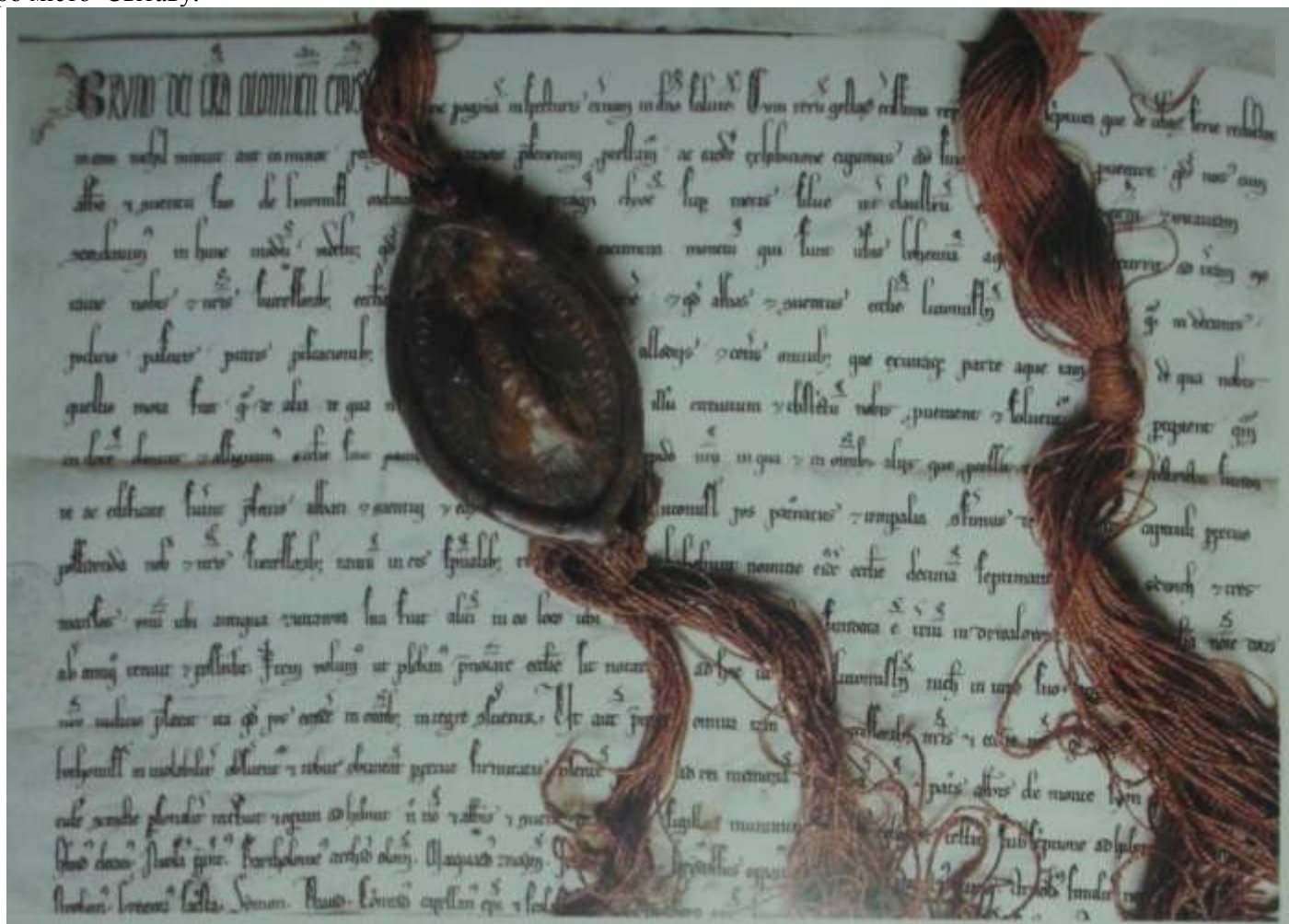

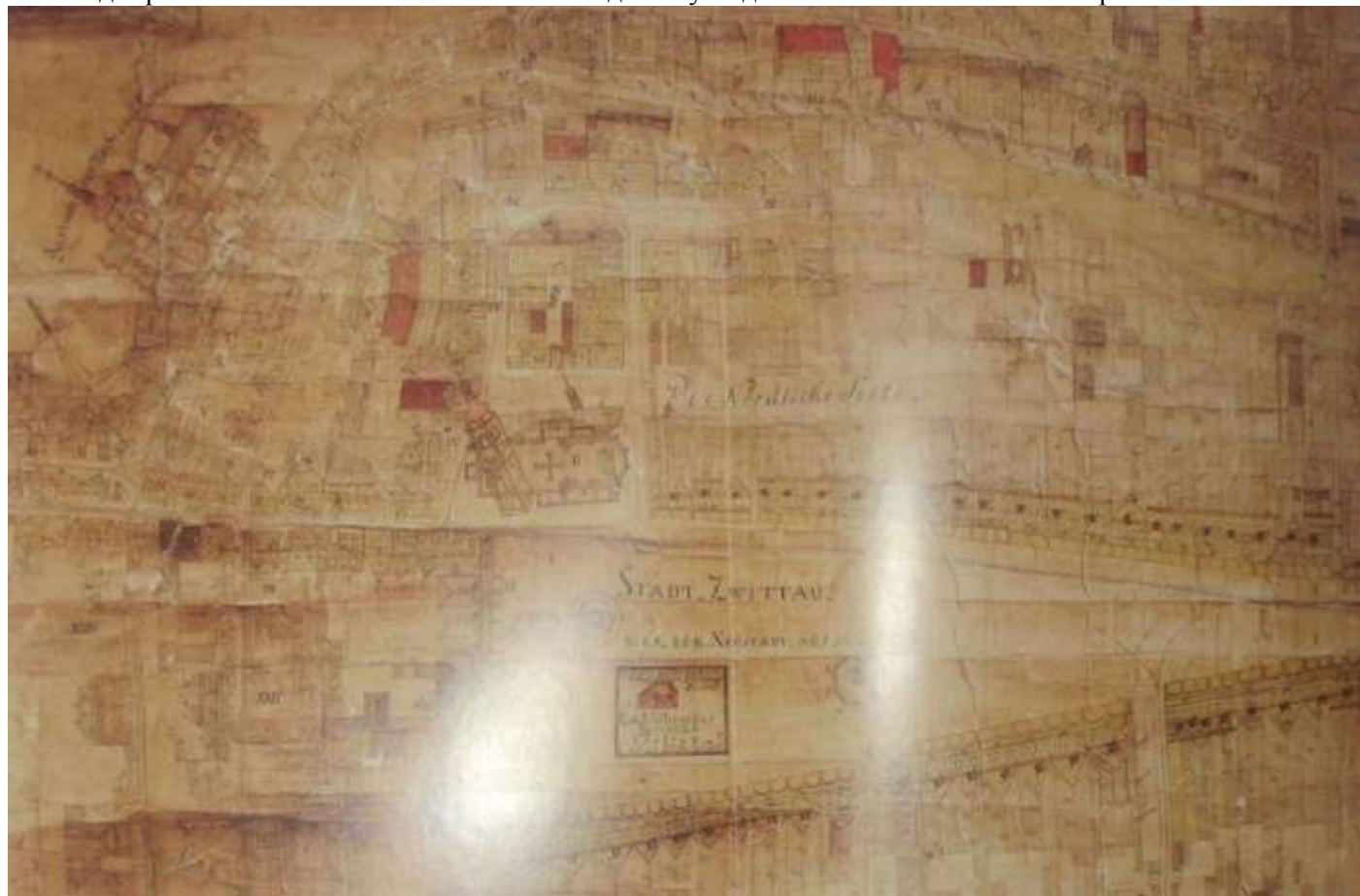
Визначними будівлями м. Світави є приміщення міського музею та будівля костелу та католицького монастиря.

Оригінальний документ єпископа Бруно фон Шауенбурка(1245-1281pp.), засвідчує першу згадку під 1256 роком про місто Світаву.

Пізніші джерела XV-XVI та XVIII-XIX століть подають уже досконалий план великого торгового міста Світави.

В музею чеського міста Світави є також картина, яка подає список всіх володарів міста Світави з часу заснування до XIX століття, яку вінчає володар міста Світави XIX століття (1802р.), а також прекрасне стелла виготовлена чеськими майстрами декоративно-прикладного мистецтва на честь 700 - ти ліття заснування міста Світави.

За час своєї 760-ти літньої історії в місті Світаві побувало багато видатних історичних осіб від генералісимуса Суворова, до чеського президента Масарика та ректора чеського технічного інституту Віктора Фельбера.

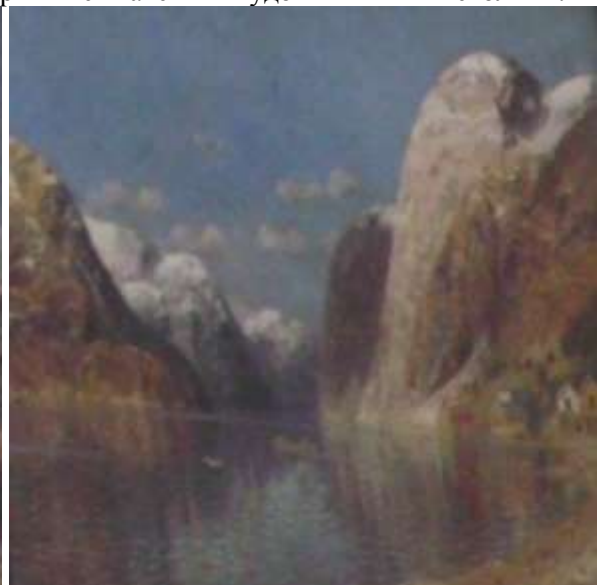

Зокрема імператор Священної Римської імперії Франц-Фосиф інспектував в місті Світаві своє військо, про що засвідчує стародавня картина XIX в кабінеті старости міста, магістра, пана Девіда Сімека.

Слід наголосити, що місто Світава в основному розвинулось в XVIII-XIX століттях, про що засвідчують прекрасний стиль забудови та архітектурні пам'ятники XVIII-XIX століть.

Слід наголосити, що у кабінеті старости Світави є прекрасні картини світавських художників XIX століття.

Власне в прекрасне Чеське місто Світаву на запрошення старости міста, магіста Девіда Сімека, прибула делегація з Львова: директор Інституту Східної Європи, завідувач Кафедрою Українознавства доктор історичних наук, професор, академік АНВШ України Віктор Ідзьо та кандидат філологічних наук, завідувач Відділення, доцент Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Василь Хитрук.

Слід наголосити, що до Міжнародної наукової конференції були виготовлені оригінальні запрошення та програми, а реклами про презентацію книг академіка Віктора Ідзьо та доцента Василя Хитрука, були розвішані по всьому місту Світаві. Про Міжнародну наукову конференцію та про участь гостей з Львова, якому теж виповнюється цього року 760 років розповів ювілейний Світавський Інформаційний місячник «Наше Місто».

Слід наголосити, що вчені Інституту Східної Європи прибули в місто Світаву в рамках відкриття наукових Відділень: «Чесько-української духовності», «Словацько-української духовності» та «Чесько-української науки, освіти та культури» на Кафедрі Українознавства Інституту Східної Європи, які розпочали активну розбудову міжнародної науково-освітньої співпраці! Слід наголосити, що Відділення Кафедри Українознавства ІСЄ очолили вчені з міста Світави: «Чесько-українська духовність» - Л. Плеза, «Словацько-українська духовність» - Я. Масарик, «Чесько-українська наука, освіта та культура» - Я. Лорченко.

Власне вони, вчені міста Світави, що в Чеській Республіці, доктор історичних наук, доктор філософських наук Я. Масарик - завідувач відділення «Словацько-українська духовність», Я. Лорченко - завідувач відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» та Л. Плеза - завідувач відділення «Чесько-українська духовність» організували Міжнародну наукову конференцію з нагоди 760-ти літнього ювілею міста Світави.

Слід наголосити, що Міжнародній науковій конференції в місті Світаві, яка присвєчена 760 - ти літтю міста, передувала широка реклама в засобах масової інформації та місцевій пресі.

Так Світавська газета «Наше місто» в березневому номері за 2016 рік на сторінка 5 та 14, всесторонньо, опираючись на програму, висвітлювала хід майбутньої Міжнародної наукової конференції.

До часу проведення Міжнародної наукової конференції в якій взяли участь вчені з Чехії, Словаччини, України, були випущені Буклет та Програма з усіма доповідями які будуть виголошені на ній.

На всіх інформаційних стендах міста Світави були вивішені об'яви про проведення Міжнародної наукової конференції з означенням презентацій наукових монографій доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзьо «Європейська релігійна культура та зародження, становлення і розвиток християнства на території України. Наукове видання. - Львів, Видавництво Інституту Східної Європи», 2016р. - 546с». та кандидата філологічних наук, доцента Василя Хитрука «Золота булава». - Київ, 2012р.

На цих же інформаційних стендах було анонсовані основні витяги з цих наукових книг, і було наголошено, що вчені є фаховими істориками та філологами, які ось уже більше як 30 років займаються вивченням та дослідженням зазначених в своїх наукових книгах проблем...

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
VE SVITAVÁCH

vás zve na setkání
s ukrajinským
historikem,
filosofem
a básníkem,
docentem,
kandidátem
filosofických věd

Vasilem Chytrukem

a na prezentaci jeho knih
ZOLOTA BULAVA
- duchovní kód děrné a tajné staré říše a kultury
Velké Matky, Ukrajiny a Evropy

VĚDA VELESŁAVA
- jedna z nejstarších arýskopisovských písotných památek
zarmínemských v 10. století

čtvrtek
17. 3. 2016
17:00 hod.
aula Fabrika Svitavy

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
VE SVITAVÁCH

vás zve na prezentaci knihy
ukrajinského historika,
profesora a akademika

Viktora Idzio

**Duchovní kultura Evropy
a zrození křesťanství
na území Ukrajiny**

Autor nás seznámí s historií a místy
starověkých duchovních předkřesťanských
tradice území dnešní Ukrajiny, kde se
nakonec postupně prosadila v 9. - 10. století
filozofie a praxe východního křesťanství.

pátek
18. 3. 2016 / 17:00 hod.
aula Fabrika Svitavy

Слід наголосити, що учасники Міжнародної наукової конференції були поселені в готелі міста Світави в приміщенні якого в XIX - середині XX століття була класична німецька бібліотека яка нарахувала близько 34 тисяч книг, яких до нашого дня після II Світової війни і терору чеської комуністичної влади в місті Світаві, в міській бібліотеці залишилося тільки 7 тисяч...

Отже в 17 березня 2016 року в приміщенні Культурного Центру міста Світави розпочалася Міжнародна наукова конференція присвячена 760 - ти літтю від часу першої письмової згадки про чеське місто Світаву.

Відкрили конференцію староста міста Світави магістр Девід Сімик, доктор історичних наук, доктор філософських наук Ян Масарик, доктор історичних наук, професор, академік АНВШ України Віктор Ідзьо.

Після привітань до учасників та гостей конференції звернувся організатор Міжнародної наукової конференції доктор історичних наук, доктор філософських наук, завідувач Відділення «Словацько-української культури» УЛС Ян Масарик, який визначив виступаючих згідно програми.

Першою виступила і привітала конференцію з Праги дослідниця Богоміла Леброва. Далі в рамках програми першого дня з своїми доповідями виступили вчені: Леуш Пеняз, Ян Масарик, Василь Хитрук, Віктор Ідзьо.

Першого дня роботи Міжнародної наукової конференції відбулось також обговорення доповіді доктора історичних наук, професора, академіка Академії Наук Вищої Школи України, завідувача Кафедрою Українознавства та директора Інституту Східної Європи Віктора Святославовича Ідзя «Українсько-чеські політичні та релігійно-культурні взаємовідносини в IX-XIII століттях».

Першого дня Міжнародної наукової конференції відбулося дві презентації наукових праць доцента Василя Хитрука «Золота булава» та академіка Віктора Ідзьо «Трипільська цивілізація в Україні: характеристика розвитку та упадку в контексті еволюції стародавнього світу в VI-II тисячолітті до нашої ери».

Наступного дня 18 березня 2016 року на конференції виступила магістр-археолог з Регіонального Музею в м. Літомишлі(РМЛ) Яна Немцова яка охарактеризувала археологічні дослідження які провели археологи з РМЛ.

З доповідями зазначеними в програмі Міжнародної наукової конференції виступили доктор історичних наук, професор Рудольф Ірша, науковець Леуш Пеняз, доктор історичних наук, професор, академік Віктор Ідзьо, доктор історичних наук, доктор філософських наук Ян Масарик, доктор історичних наук Мартін Ласко.

Слід відзначити, що цього дня відбулися презентації наукових праць вчених: Рудольфа Ірші, Віктора Ідзьо, Мартіна Ласко, Василя Хитрука.

В другій половині дня на Міжнародній науковій конференції з науковими доповідями виступили доктор історичних наук з Братислави Мартін Ласко та кандидат філологічних наук, доцент Василь Хитрук з Львова.

Слід наголосити, що всі ці дні дуже успішно здійснював переклади з української на чеську мову п. Ян Лорченко.

В рамках другого дня конференції відбулися презентації докторів історичних наук: Р. Ірші, М. Ласко, В. Ідзьо.

В рамках другого дня Міжнародної наукової конференції з нагоди 760 - ти ліття Світави, відбулася презентація монографії доктора історичних наук, професора, академіка АНВШ України Віктора Ідзьо «Європейська релігійна культура та зародження, становлення і розвиток християнства на території України. Наукове видання. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2016р. - 546с».

Відкрив презентацію наукової монографії організатор Міжнародної наукової конференції, доктор історичних наук, доктор філософських наук, завідувач Відділення Словацько-українська духовність» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи, доктор історичних наук, доктор філософських наук Ян Масарик.

На завершення другого дня Міжнародної наукової конференції з нагоди 760-ти ліття міста Світави в Бібліотеці міста Світави відбулась творча зустріч з дирекцією та науковими співробітниками бібліотеки міста Світави.

Керівництво бібліотеки наголосило, що бібліотечна справа в місті є дуже стародавньою, вона має свої давні традиції. Світавська бібліотека має своє класичне бібліотечне приміщення з XIX.

З цього часу в місті Світаві була класична німецька та чеська бібліотека яка нараховувала близько 34 тисяч книг, яких до нашого дня після II Світової війни і терору чеської комуністичної влади в місті Світаві, в міській бібліотеці залишилося тільки 7 тисяч книг. Зараз бібліотека поповнюється чеськими, словацькими, українськими та російськими книгами.

Фонди нині збільшуються. Бібліотека організовує презентації, конференції, семінари та інші культурні заходи...

ДОРОГИМ ЄІТАТЯМ І ПРАЦІВНИКАМ
БІБЛІОТЕКИ - КНИГОВНИ І МІСТА СВИТАВ
НА ЧАСІ 760-ЛІТТЯ МІСТА СВИТАВ
ВІД СПІВРОБІТЕЛІ І ДОБІТІ
УНІВЕРСИТЕТУ - З ЛАСКО
Vasil Chytruk (10
18.03.2016 (75

Дорого Віктор Ідзіо
Бібліотека - Книгознавство
на часі 760-ліття міста Світав
від співробітників і добіти
університету - з ласкою
Viktor Idzio (10
18.03.2016 (75

У третій день роботи Міжнародної наукової конференції з нагоди 760 - ти ліття міста Світави з науковими доповідями виступили наступні вчені: В. Хитрук, Я. Масарик, Я. Лорченко, Б. Леброва, В. Ідзьо.

В рамках співпраці обмінялись подарунковими монографіями вчені В. Ідзьо та Б. Леброва, що нище на фото.

На завершення третього дня роботи Міжнародної наукової конференції відбулася презентація та аналіз наукової монографії доктора історичних наук, академіка Віктора Ідзьо «Галицьке Королівство в 1215-2015pp.».

Після обіду в стародавньому приміщенні старости міста Світави, за участю старости, магістра Девіда Сімика відбулась урочиста зустріч керівництва міста Світави з учасниками Міжнародної наукової конференції під час якої відбулось обговорення подальшої науково-освітньої та громадської співпраці...

Зокрема учасниками Міжнародної наукової конференції наголошувалось на виданні Збірника наукових праць Міжнародної наукової конференції за сприянням та передмовою старости міста Світави магістра Девіда Сімика, який би символізував конференцію, як відзначення 760 - ти ліття з часу заснування міста Світави...

Опісля з нагоди 760 - ліття заснування міста Світави головою делегації від Інституту Східної Європи було зроблено запис в книзі гостей міста Світави з побажанням подальшої співпраці...

Зустріч за участю старости міста Світави магістра Девіда Сімика офіційно завершилась загальною фотографією присутніх на зустрічі учасників Міжнародної наукової конференції...

Підводячи підсумок I Міжнародної наукової конференції, наголосимо, що вона була організована з нагоди 760 - ти ліття заснування міста Світави, і повністю виконала свою укладену та анонсовану Програму.

Всі заявлені в Програмі I Міжнародної наукової конференції вчені прибули на конференцію і виступили з своїми науковими доповідями...

Наукові презентації під час Міжнародної наукової конференції в місті Світаві, що в Чеській Республіці.

16 березня 2016 року вчені Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи прибули в чеське місто Світаву на Міжнародну наукову конференцію, яка була присвячена 760 - літтю міста...

До часу проведення Міжнародної наукової конференції в якій взяли участь вчені з Чехії, Словаччини, України, були випущені Буклет та Програма з усіма доповідями та презентаціями книг, які будуть виголошені на ній.

На всіх інформаційних стендах міста Світави були вивішені об'яви про проведення Міжнародної наукової конференції з означенням презентацій наукових монографій академіка Віктора Ідзьо «Європейська релігійна культура та зародження, становлення і розвиток християнства на території України. Наукове видання. - Львів, 2016р. - 546с». та доцента Василя Хитрука «Золота булава». На цих же інформаційних стендах було анонсовано основні витяги з цих наукових книг, і було наголошено, що вчені є фаховими істориками та філологами, які ось уже більше як 30 років займаються вивченням та дослідженням зазначених в своїх наукових книгах проблем...

Отже в 17 березня 2016 року в приміщенні Культурного Центру міста Світави розпочалася Міжнародна наукова конференція присвячена 760 - ти літтю від часу першої письмової згадки про місто Світаву. Відкрили конференцію староста міста Світави магістр Девід Сімик, доктор історичних наук, доктор філософських наук Ян Масарик, доктор історичних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України Віктор Ідзьо.

Першого дня Міжнародної наукової конференції відбулося дві презентації наукових праць кандидата філологічних наук, доцента Василя Хитрука «Золота булава» та доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзя «Трипільська цивілізація в Україні: характеристика розвитку та упадку в контексті еволюції стародавнього світу в VI-II тисячолітті до нашої ери».

Слід наголосити, що всі ці дні дуже успішно здійснював переклади з української на чеську мову п. Ян Лорченко.

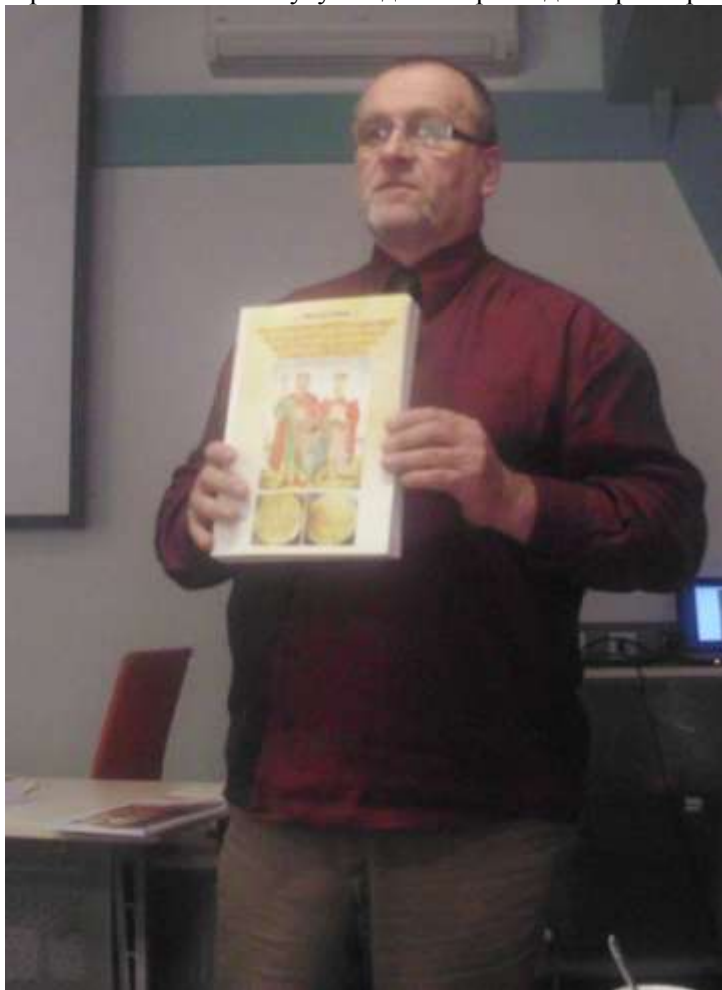

В рамках другого дня конференції відбулися презентації докторів історичних наук: Р. Ірші, М. Ласко, В. Ідзьо.

В рамках другого дня Міжнародної наукової конференції з нагоди 760 - ти ліття Світави, відбулася презентація монографії доктора історичних наук, професора, академіка АНВШ України Віктора Ідзьо «Європейська релігійна культура та зародження, становлення і розвиток християнства на території України. Наукове видання. - Львів, 2016р. - 546с».

Відкрив презентацію наукової монографії організатор Міжнародної наукової конференції, доктор історичних наук, доктор філософських наук, завідувач Відділення Словацько-українська духовність» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи доктор історичних наук, доктор філософських наук Ян Масарик.

На завершення другого дня Міжнародної наукової конференції з нагоди 760-ти ліття міста Світави в Бібліотеці міста Світави відбулась творча зустріч з дирекцією та науковими співробітниками бібліотеки міста Світави.

У третій день роботи Міжнародної наукової конференції з нагоди 760 - ти ліття міста Світави з науковими доповідями виступили наступні вчені: В. Хитрук, Я. Масарик, Я. Лорченко, Б. Леброва. В. Ідзьо.

В рамках співпраці обмінялись подарунковими монографіями вчені В. Ідзьо та Б. Леброва, що нище на фото.

На завершення третього дня роботи Міжнародної наукової конференції відбулася презентація та аналіз наукової монографії доктора історичних наук, академіка Віктора Ідзьо «Галицьке Королівство в 1215-2015рр.».

Підводячи підсумок I Міжнародної наукової конференції, наголосимо, що вона була організована з нагоди 760 - ти ліття заснування міста Світави, і повністю виконала свою укладену та анонсовану Програму.

Науково-освітня та культурна співпраця в Празі та зокрема в Слов'янській Бібліотеці.

21 березня 2016 року на запрошення завідувача Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Яна Миколайовича Лорченка, яке знаходиться в місті Празі, делегація Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи після Міжнародної наукової конференції в міста Світаві прибула до столиці Чеської Республіки міста Праги.

На другий день після прибуття 22 березня були встановлені науково-освітні відносини з Науково-Дослідними, освітніми та навчальними закладами міста Праги, які орієнтовані на надання конвертованої європейської освіти в галузі економіки, маркетингу та бізнесу. Директором Міжнародного Департаменту з надання конвертованої європейської освіти в галузі економіки, маркетингу та бізнесу в місті Празі є випускник і доктор економічних наук, професор Таурського університету, що в Лондоні Властиміл Чорний.

Власне доктор економічних наук, професор Таурського університету, що в Лондоні Властиміл Чорний переніс навчання та надання освіти з Лондона в Прагу і зацікавлений, щоби студенти з України, які знають англійську мову отримували в очолюванім ним Вищім навчальнім закладі в Празі європейську освіту в галузі економіки, маркетингу та бізнесу, Дипломи з якого, за його словами, признаються в Україні.

Власне за безпосередньою участю та сприянням завідувача Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Яна Лорченка, який довгий час співпрацював з доктором економічних наук, професором Властимілом Чорним, завідувачем Кафедрою Українознавства Інституту Східної Європи доктором історичних наук, академіком Віктором Ідзьо була налагоджена співпраця від імені Інституту Східної Європи.

Як наголосив під час переговорів доктор економічних наук, професор Таурського університету Властиміл Чорний: «допоки наше юридичне управління буде обдумувати форму та умови міжнародної співпраці, яку запропоновано від імені Інституту Східної Європи, в даний час пропоную директору Інституту Східної Європи та пропозицію на 2016-2017 роки.

Прошу знайти для відправлення до нас в Прагу 1-2 визначних українців, які досконало знають англійську мову, оскільки навчання у нас на англійській мові, на безкоштовне здобуття європейської освіти в галузі економіки, маркетингу та бізнесу. Прошу до серпня забезпечити таких студентів, щоб вони могли з верення приступити до навчання. Студенти, які будуть в нас навчатися будуть платити тільки за проживання – 300 корон (300 гривень в місяць) і харчування в їдальні до 500 корон (500 гривень) в місяць.

Що стосується укладання офіційного Договору, з часом після такої запропонованої співпраці, і він буде укладений, наголосив у висновок переговорів доктор економічних наук, професор Властиміл Чорний».

Слід наголосити, що у переговорах взяли участь від Інституту Східної Європи також Я. Лорченко та В. Хитрук, які задавали В. Чорному свої питання з проблеми науково-освітнього процесу в очолюваному ним освітньому закладі...

Наступного дня було відвідано Чеську Національну та Слов'янську Бібліотеки на базі яких було організоване дослідження слов'янських старожитностей, наукових праць європейських, чеських та словацьких славістів...

Внаслідок активної праці в Слов'янській бібліотеці міста Праги було попередньо досліджено слов'янські та давньочеські книги кириличним та глаголичним письмом до епохи латинізації чеського письма IX-XIII століть.

Попередні дослідження письма дають підстави наголошувати, що окремі стародруки слід виводити від Велико-Моравської держави VIII-IX століть.

Попереднє вивчення стародруків дають підстави наголошувати, що окремі давньослов'янські писані документи точно датувати починаючи з IX століття, тобто з 864, 874 та 884 років.

Окремі давньослов'янські писані документи попередньо можна відносити до X, XI та XII століть.

Деякі кириличні документи і рукописи Велико-Моравської держави IX століття були переписані навіть XIV-XV століттях.

Усі вони є безцінними зразками давньослов'янської писемної та релігійно-християнської культури і потребують подальшого ретельного наукового дослідження.

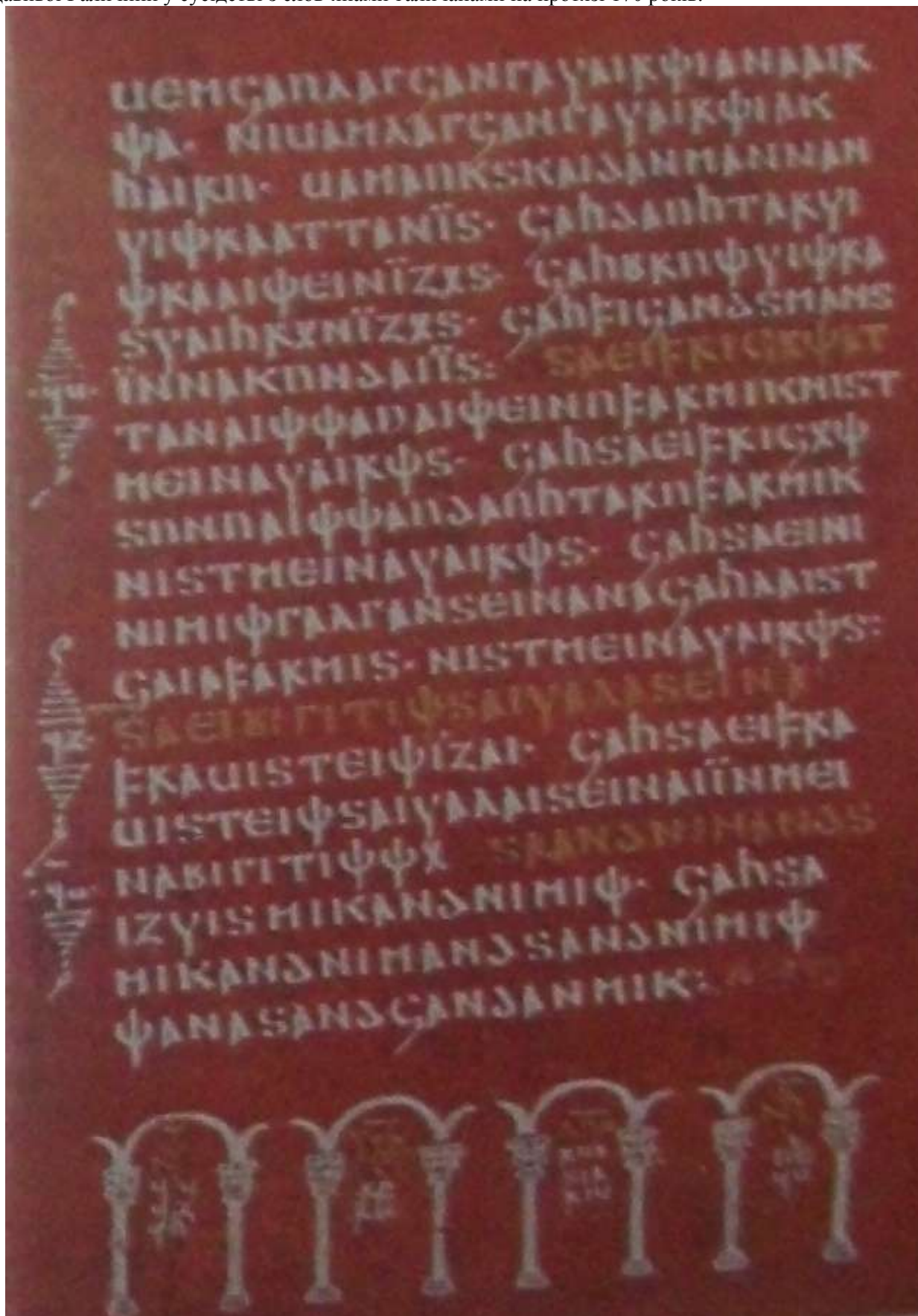
Слід наголосити, що власне в наукових працях чеських вчених є перші публікації та аналіз давньослов'янських стародруків. Ці стародруки датуються XI, XII та XIII століттями.

Власне в одному з видань було видано сторінку першої слов'янської Біблії, яка відома в історичній літературі як «Кодекс Аргентум», чи перша Біблія готського єпископа Вульфїлли, яка була написана, за нашими дослідженнями в 330-350 роки.

Слід наголосити, що дану першу Біблію, за нашими дослідженнями, було укладено давніми готами і слов'янами на території Подністров'я – Галичини в першій половині чи середині IV століття.

Написана вона не давньо-готською мовою, як вважають німецькі вчені, а давньослов'янською чи давньо-галицькою, яку готи перейняли у слов'ян Прикарпаття і Подністров'я в III-IV століттях під час проживання на землях давньої Галичини у сусідстві з слов'янами-галичанами на протязі 170 років.

«Кодекс Аргентум» - перша слов'янська найстародавніша Біблія, яка була в розпорядженні готського християнського єпископа Вульфїлли, епіцентр єпископії якого був у Подністров'ї і в Прикарпатті.

Слід наголосити, що готський християнський єпископ Вульфїлла був учасником I Вселенського християнського Нікейського Собору в 325 році.

Власне після I Всеєленського християнського Собору і була в 330 році укладена в Подністров'ї, на території Галичини, і перша слов'яно-готська Біблія, яка на нашу думку, написана на давній слов'яно-галицькій мові та написана давньослов'янським (давньо-галицьким) письмом, що потребує ретельного дослідження...

Тож визначним доробком праці в Слов'янській Бібліотеці міста Праги було відкриття текстів «Кодексу-Аргентум» та стародруків Велико-Моравської держави, як і давньочеських кириличних рукописів X-XIII століть то епохи латинізації Чехії.

Всі текти оригінальних стародруків з Чеської національної бібліотеки та Слов'янської Бібліотеки міста Праги потребують подальшого ретельного наукового дослідження...

В рамках міжнародної співпраці перебування в столиці Чеської Республіки в Відділенні «Чесько-українська наука, освіта та культура», що відкрито Кафедрою Українознавства Інституту Східної Європи в Празі було відвідано Празький Дім Національностей в якому працює і координує свою діяльність і українська громадськість Праги та Чехії.

Координатори Міжнародної співпраці «Празького Дому Національностей», за відсутності українських громадських діячів, ознайомили нас з діяльністю дому та подарували два останні номери часопису «Пороги», який видає за фінансової підтримки чеської влади Українська ініціатива в Чеській Республіці.

В рамках ознайомлення з українською Прагою, вчені Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи відвідали та зафотографували український некрополь на Празькому кладовищі. Відвідали могили, що на фото:

1. Директора української гімназії в Празі професора Івана Кобизького.
2. Поета Олександра Олеся.
3. Українського доктора-фізика, професора Миколи Лорченка, батька нинішнього нашого засновника та завідувача Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Яна Миколайовича Лорченка.
4. Педагога професора Софії Русової.
5. Засновника та першого голови Української ініціативи в Чехії Лідії Райчинець-Затовканюк(1993-2001).
6. Пам'ятник героям і жертвам терорів в Україні встановлений у 2014 році...

Була також віддана шана іншим українським громадським, наукових, політичних та культурним діячам, які проживали в міста Празі та Чехії і були поховані на празькому кладовищі...

Також в рамках з ознайомленням діяльності Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи який очолює Ян Миколайович Лорченко було відвідано Службу Божу в Українській Греко-Католицькій Церкві міста Праги.

На завершення перебування в Празі завідувач Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Ян Миколайович Лорченко, як корінний пражанин, організував екскурсію по місту, ознайомив з історичними, культурними, державними та християнськими пам'ятками міста Праги...

**Новорічні та Різдвяні привітання для Східної Європи з Золотої Праги!
Олександр Олесь з дружиною - переїжджає з Приги до Кисва.**

14 січня 2017 року разом з Новорічними та Різдвяними привітаннями з Праги, Інституту Східної Європи», отримали звіт-інформацію від завідувача Відділення «Чесько-Української освіти, науки та культури» Яна Лорченка, що уряд Чеської Республіки дав дозвіл на перепоховання в Україні визначного українського поета Олександра Олеся...

За поданою інформацією завідувача Відділення «Чесько-Української освіти, науки та культури» Яна Лорченка, останки визначного українського поета Олександра Олеся та його дружини, вже підняті з його могили, з пражського цвинтаря, і знаходяться в відповідно обладнаному місці міста Праги..., де готуються для передачі Україні...

Характерно, що цю ж інформацію теж підтвердив і сайт Президента України Петра Порошенка.

Слід наголосити, що в рамках ознайомлення з діяльністю Відділення «Українсько-чеської історії та культури» з українською Прагою, вчені Кафедри Українознавства Інституту Східної у 2016 році відвідали місто Прагу, та зафотографували український некрополь на Пращському кладовищі. Зокрема були відвідані та оглядово вивчені всі могили, що на фото:

1. Поета Олександра Олеся.
2. Директора української гімназії в Празі професора Івана Кобизького.
3. Українського доктора-фізика, професора Миколи Лорченка, батька нинішнього нашого засновника та завідувача Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Яна Миколайовича Лорченка.
4. Педагога-професора Софії Русової.
5. Засновника та першого голови Української ініціативи в Чехії Лідії Райчинець-Затовканюк(1993-2001).
6. Пам'ятник героям і жертвам терорів в Україні встановлений у 2014 році...

Була також віддана шана іншим українським громадським, військовим, науковим, політичним та культурним та християнсько-релігійним діячам, які проживали в Празі та Чехії, що були поховані на цьому пражському кладовищі...

На завершення перебування в Празі на кладовищі де поховані визначні українські діячі, завідувач Відділення «Чесько-українська наука, освіта та культура» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Ян Миколайович Лорченко, як корінний пражанин, організував екскурсію по українському цвинтарю, ознайомив вчених Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи з українськими історичними, культурними, державними та християнськими пам'ятками кладовища міста Праги, яку ми почали з могили українського поета Олександра Олеся і закінчили визначенням могили видатного українського історика, автора «Історії України-Руси» Миколи Аркаса...

ІАНА БАБІУКОВА

* 5. II. 1902. † 30. III. 1999

ОСИП БАБЮК

тор-ГДА впр-вск

* 10. II. 1889. † 11. IV. 1950

ЯРОСЛАВ БАБЮК

* 6. VI. 1929. † 12. III. 2005

IN MEMORIAM

ІВАН БАБЮК

світ. УГА проф.

* 1896 † 1963

НИКОЛА БАБЮК

бул. УГА

* 1901 † в бою 1919

ПРЕДСЕДТЕЛ

БОЯНА УГА

НИКОЛА УГА

МАРИЯ АБЕШИЦКАЯ

† 26.4.1926

ВАСИЛЬ ПОДЕЛИШИН

† 1.4.1926

ЯКОВ БАБИЦЕВ

† 5.11.1930

ГАБРИЯ Л. САНД. БАБИЦЕВА

† 21.8.1983

JOSIFOVIC
OTAP

АНТИН ХМАРУК

RODZEN 1910. GOD. 10. 10. 1910.
UMRO 1980. GOD. 10. 10. 1980.
POSLEDNJE ODPOVEDI 1980. GOD.

IN MEMORIAM

Др. МИКОЛА ГАЛАГАН

RODZEN 1910. GOD. 10. 10. 1910.
UMRO 1980. GOD. 10. 10. 1980.

В розповіді про український цвинтар міста Праги, Ян Миколайович Лорченко зокрема наголосив, що його батько професор математики та фізики Микола Лорченко в дитинстві водив його до могили історика Миколи Аркаса, автора знаменитої «Історії України-Руси», який теж був похований на цьому цвинтарі, однак довго вивчаючи український некрополь цвинтаря ми так точно і не встановили могили історика Миколи Аркаса. Слід наголосити, що Ян Миколайович Лорченко вказав на одну невідому та безіменну могилу означивши її, що власне ця могила і є могила українського історика Миколи Аркаса, наголосивши, що власне до неї він малолітній був приведений батьком, професором математики та фізики Миколою Лорченком. Батько наголошував, що могила сьогодні призабута, оскільки комуністичний уряд Чехії вважав Миколу Аркаса «лютим українським буржуазним націоналістом» і прогресивні українці Праги, щоб могилу комуністи-чехи не знищили на догоду СРСР..., заховали її так, зробивши безіменною, і зберегли для наступних поколінь визначного українського історика Миколу Аркаса... Характерно, що поряд цієї могили є захоронення з прізвищами Аркасів, що може говорити про достовірність свідчення -дослідження Яна Миколайовича Лорченка...

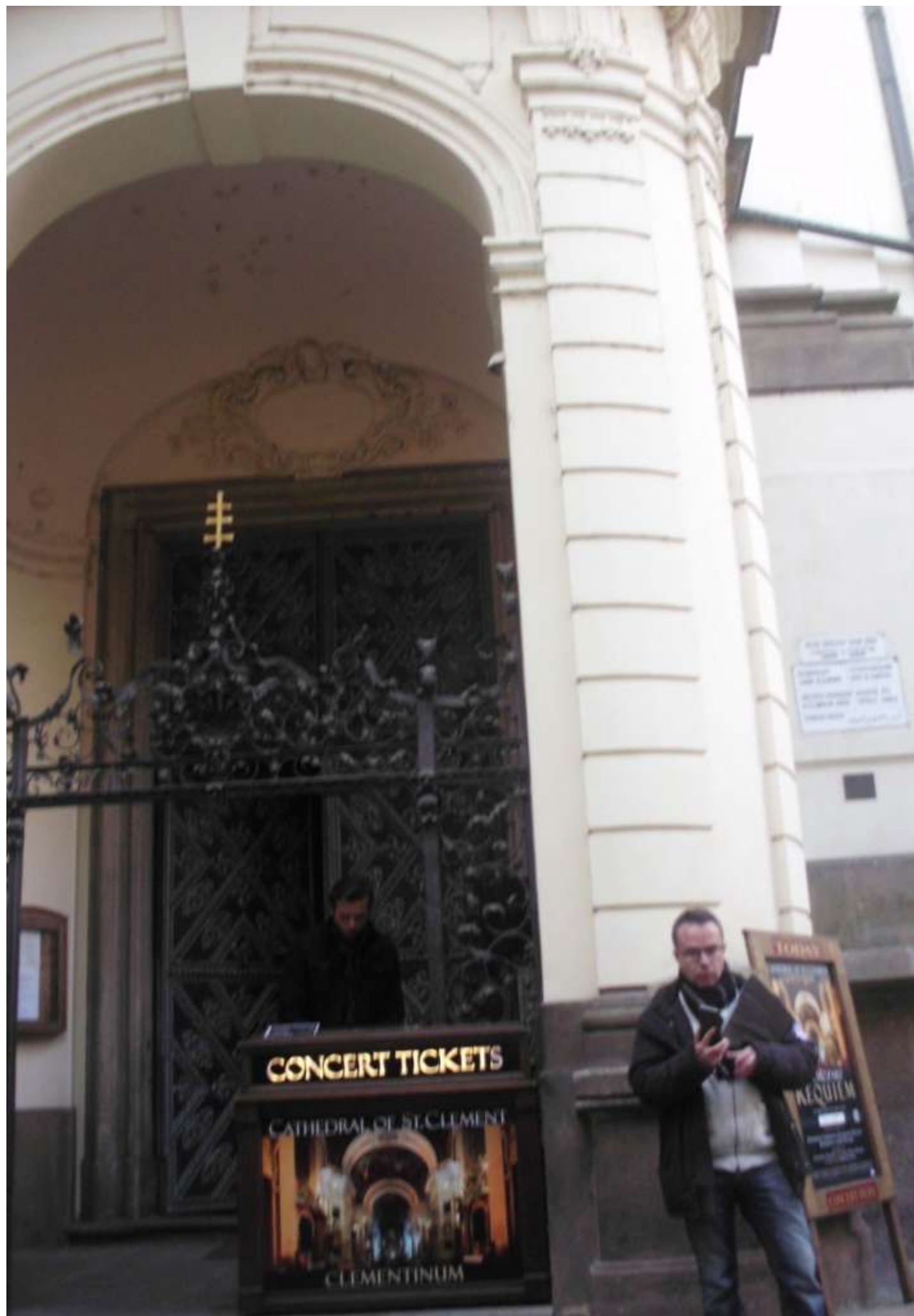
Слід наголосити, що на цьому цвинтарі поховані і інші видатні українські вчені, зокрема професор Олекса Приходько та професор Ольга Приходько, пам'ятник яких подаються нище...

Отже, український некрополь міста Праги потребує дослідження, як і діяльність української громади міста Праги XIX-XX століть, наголосив у своєму новорічно-різдвяному привітанні з міста Праги з Чехії для Кафедри

У висновок наголосимо, на завершення ознайомлення з українським некрополем пражського цвинтаря завідувач Відділення «Чесько-української науки, освіти та культури» Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Ян Миколайович Лорченко, попрощавшись з визначним українським поетом Олександром Олесем, який переїжджає в Україну, відвідав поряд, могилу свого батька, професора Миколи Лорченка, замовив за упокій всіх українців Службу Божу в Українській Греко-Католицькій Церкві міста Праги...

У висновок слід наголосити, що дякуючи вченому з Праги Яну Лорченку були відвідані могили визначних діячів української Праги, зокрема Олександра Олесь, Софії Русової, а також визначних історичних осіб Праги...

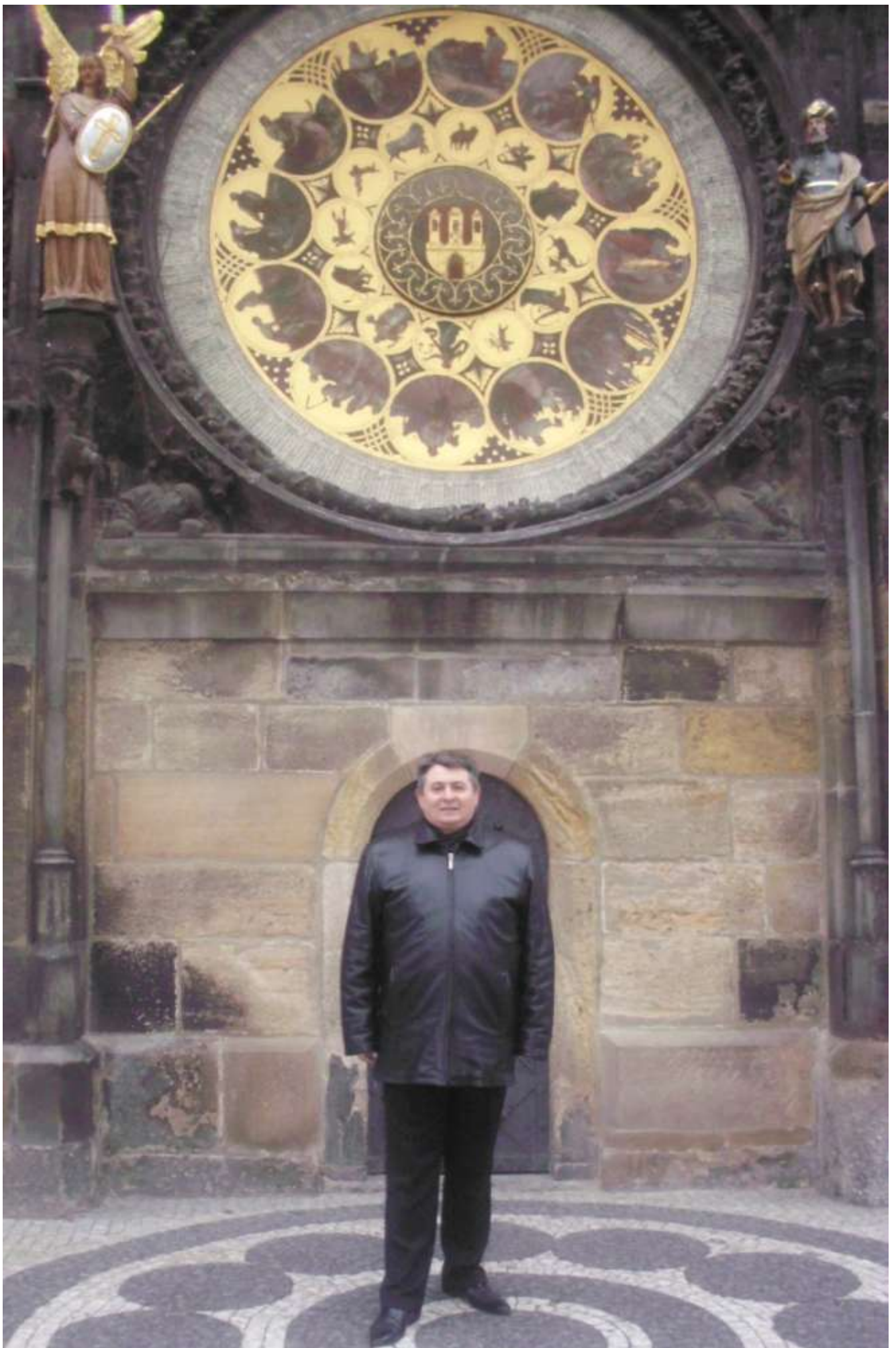

Наукове видання

Віктор Ідзьо

**Науково-освітня співпраця вчених
Інституту Східної Європи
з вченими Словаччини та Чехії.**

Подано до друку 3.05.19 р. Підписано до друку 4.05.19 р.
Формат видання 60/ 84 1/16. Папір офсетний. Умовн.друк.арк.10,25.
Зам.56. Тираж 300 екз.

**Львів,
«Видавництво Інституту Східної Європи»,
2019**